

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Elk exploit is een ambtshandeling¹

Inleiding

Sinds de inwerkingtreding van de Gerechtsdeurwaarderswet zijn binnen de beroepsgroep discussies gevoerd over de reikwijdte van de ambtshandelingen in relatie tot de ministerieplicht en de raadpleging van de Basisregistratie personen (BRP). In die discussies ging het veelal over het spanningsveld dat bestaat tussen enerzijds artikel 2 van de Gerechtsdeurwaarderswet (Gdw) en anderzijds de artikelen 2 en 3 van het Autorisatiebesluit BRP (Autorisatiebesluit). Meerdere keren is de vraag aan de orde gekomen of de formulering van de genoemde artikelen van het Autorisatiebesluit ruimte laat voor een extensievere uitleg van artikel 2 Gdw. Daarbij werd ook gekeken naar artikel 2 van het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag) en het daaronder liggende rapport van de Commissie tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarder.² De conclusie is altijd geweest dat die ruimte er niet is. In zijn schrijven van 28 oktober 2011 aan de ledenraad heeft het bestuur van de KBvG (bestuur) het, na raadpleging van de commissie Wetgeving, aldus verwoord:

“Het bestuur heeft aan de commissie Wetgeving de vraag gesteld of de genoemde artikelen van het Autorisatiebesluit ruimte bieden voor een extensievere uitleg van artikel 2 van de Gerechtsdeurwaarderswet. De commissie heeft geconcludeerd dat dit niet het geval is. Volgens de commissie dienen de ambtshandelingen van de gerechtsdeurwaarder, die al dan niet bij uitsluiting van ieder ander aan hem zijn opgedragen, een basis te hebben in een wet in formele zin. Daarbij gaat een wet in formele zin boven een wet in materiële zin, zoals het Autorisatiebesluit. Dat wil zeggen dat alleen voor die ambtshandelingen die in artikel 2 van de Gerechtsdeurwaarderswet worden opgesomd de ministerieplicht geldt en de GBA³ kan worden geraadpleegd. Het bestuur heeft deze conclusie onderschreven.”⁴

Recente ontwikkelingen hebben het bestuur doen besluiten om een subcommissie⁵ in te stellen die zich nogmaals over de uitleg van artikel 2 Gdw heeft gebogen. Deze subcommissie is tot de conclusie gekomen dat elk exploit als een ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder dient te worden beschouwd. Het bestuur heeft die conclusie onderschreven. In deze notitie wordt het nieuwe bestuursstandpunt uiteengezet. Daartoe worden eerst de begrippen ‘ambtshandeling’ en ‘exploit’ geduid. Vervolgens worden deze begrippen in onderlinge samenhang bekeken. Afgesloten wordt met een conclusie.

¹ Deze notitie is door de ledenraad vastgesteld in zijn vergadering van 18 februari 2016 en als artikel gepubliceerd in *de Gerechtsdeurwaarder* 2016, nr. 2, p. 12-15.

² *Cie schuldenaarstarieven gerechtsdeurwaarder, Een gewichtig ambt gewogen*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2001.

³ Thans de BRP.

⁴ De brief is op te vragen bij het Bureau van de KBvG via kbgv@kbgv.nl.

⁵ De subcommissie kende de volgende samenstelling: mr. O.J. Boeder, W.W.M. van de Donk, J. Nijenhuis, G. Wind en mr. J.M. Wisseborn.

Wat is een ambtshandeling?

De gerechtsdeurwaarder is een door de Kroon benoemde functionaris. Hij is als openbaar ambtenaar belast met de uitvoering van een zeer groot aantal bij diverse wettelijke voorschriften aan hem opgedragen of voorbehouden taken die met name liggen op het terrein van de burgerlijke rechtsvordering, de zogenoemde ambtshandelingen.⁶

Ambtshandelingen kunnen worden omschreven als “handelingen die de gerechtsdeurwaarder als openbaar ambtenaar verricht op basis van een uitdrukkelijke bevoegdheid hem bij of krachtens de wet verleend.”⁷ Dat voor het zijn van een ‘ambtshandeling’ de taak in kwestie een wettelijke basis behoeft, volgt ook uit hetgeen in de parlementaire geschiedenis wordt opgemerkt in het kader van artikel 2 Gdw:

“In dit artikel wordt de wettelijke taak van de gerechtsdeurwaarder omschreven (...). Kern van deze omschrijving is gelegen in de verwijzing, in de aanhef van het eerste lid naar die wettelijke bepalingen waarin gerechtsdeurwaarders worden belast met bepaalde taken. De daarop volgende opsomming is indicatief.”⁸

Een en ander betekent dat de gerechtsdeurwaarder niet een ambtshandeling kan verzinnen. Een ambtshandeling is slechts een ambtshandeling als de wet er een anker voor geeft.

Dit volgt ook uit het rapport van de Commissie tarieven gerechtsdeurwaarder.⁹ In verband met de toen nog wordende Gerechtsdeurwaarderswet¹⁰ werden de tarieven voor ambtshandelingen herzien. Met het oog daarop boog de commissie zich in opdracht van de Staatssecretaris van Justitie¹¹ onder meer over de afbakening van het begrip ‘ambtshandelingen’. Verwezen kan worden naar het gehele rapport, maar op deze plaats zijn de volgende passages van belang:

“Theoretisch is het mogelijk om tot een volledig overzicht te komen van de artikelen waarin op een ambtelijk handelen van de gerechtsdeurwaarder wordt geduid en een daarop berustende uitputtende opsomming van zijn ambtshandelingen. In dit verband is de digitale editie van de bibliotheek van de Nederlandse wet- en regelgeving met een aantal relevante zoektermen geraadpleegd. Het resultaat daarvan heeft de commissie ervan overtuigd dat het maken van een volledig overzicht praktisch onmogelijk is en dat een dergelijke opsomming niet geschikt is voor opneming in een algemene maatregel van bestuur. De omvang ervan staat aan de leesbaarheid en de praktische toepassing in de weg. De noodzaak tot aanhoudende en veelvuldige aanpassing van de opsomming aan nieuwe wetten en maatregelen vormt een ander reëel bezwaar.”¹²

(...)

⁶ *Kamerstukken I 2000/01*, 22 775 en 23 081, nr. 109, p. 8 en 9 (MvA I).

Naast deze ambtelijke taken verricht de gerechtsdeurwaarder veelal nevenwerkzaamheden, met name in de incassopraktijk. Zie ook: art. 20 Gdw.

⁷ De parlementaire geschiedenis bij de Gerechtsdeurwaarderswet bevat geen definitie van het begrip ‘ambtshandelingen’. Deze definitie is ontleend aan het rapport van de Cie tarieven gerechtsdeurwaarder; Cie schuldenaarstarieven gerechtsdeurwaarder, *Een gewichtig ambt gewogen*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2001, p. 8.

⁸ *Kamerstukken II 1991/92*, 22 775, nr. 3, p. 16 (MvT).

⁹ Cie schuldenaarstarieven gerechtsdeurwaarder, *Een gewichtig ambt gewogen*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2001.

¹⁰ Wet van 26 januari 2001, *Stb.* 2001, 71.

¹¹ Het ministerie van Justitie heet sinds 15 oktober 2010 het ministerie van Veiligheid en Justitie.

¹² Cie schuldenaarstarieven gerechtsdeurwaarder, *Een gewichtig ambt gewogen*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2001, p. 7.

Met betrekking tot het opmaken van een exploit heeft de commissie overwogen dat dit weliswaar een typische handeling van de deurwaarder is, doch dat niet alle in de wet aan de gerechtsdeurwaarder opgedragen taken belegd dienen te worden met een exploit (...). De commissie is dan ook van oordeel dat het exploit niet als constitutief element voor de algemene definitie van ambtshandelingen kan worden opgenomen.¹³

Op basis van het voorgaande kan de commissie de ambtshandelingen van gerechtsdeurwaarders in algemene zin niet anders definiëren dan als alle taken die hem bij of krachtens wet zijn opgedragen of aan hem zijn voorbehouden.¹⁴

Met dit laatste herhaalt de commissie in feite wat artikel 2 aanhef Gdw omtrent de taken van de gerechtsdeurwaarder vermeldt. Dankzij de daaraan voorafgaande overweging, hierboven als eerste weergegeven, is evenwel duidelijk dat het indicatieve karakter van de opsomming niet betekent dat de gerechtsdeurwaarder naar believen ambtshandelingen aan de lijst kan toevoegen. Elke ambtshandeling vereist een grondslag in een wet of in een daarop berustende lagere regeling.

De wetgever verbindt aan de ambtshandeling ingevolge artikel 11 Gdw de ministerieplicht, inhoudende dat de gerechtsdeurwaarder die specifieke bij of krachtens de wet genoemde taken die hij vaak als enige functionaris kan en mag verrichten ook moet verrichten als een rechtszoekende hem dat vraagt, tenzij er zwaarwegende omstandigheden zijn.¹⁵ Het artikel maakt duidelijk dat de verplichting van de gerechtsdeurwaarder om op te treden niet voortvloeit uit een wilsovereenstemming met de opdrachtgever maar berust op de wet. Het verzoek of de opdracht van een justitiabele vormt slechts de voorwaarde waardoor deze plicht in de concrete zaak ontstaat.¹⁶ Aldus verbindt artikel 11 Gdw de ambtelijke competentie van de gerechtsdeurwaarder met de bijzondere opdracht, het verzoek op zaakniveau, en brengt die verbinding tot stand door middel van de ministerieplicht.

Wat is een exploit?

De ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder verschijnt in de regel in de vorm van een exploit.¹⁷ De wet bepaalt in algemene zin dat exploiten worden gedaan door een daartoe

¹³ Idem, p. 8.

¹⁴ Idem, p. 8.

¹⁵ Die zwaarwegende omstandigheden zijn limitatief opgesomd in artikel 11 Gdw: persoonlijke omstandigheden van de gerechtsdeurwaarder die hem beletten zijn ministerieplicht te vervullen (onder a) of een verzoeker die niet bereid is het aan hem gevraagde voorschot te betalen (onder b).

¹⁶ *Kamerstukken II 1991/92, 22 775, nr. 3, p. 17 (MvT).*

¹⁷ Maar niet uitsluitend. De Cie tarieven gerechtsdeurwaarder zet het in haar rapport helder uiteen: "De taken en bevoegdheden die de gerechtsdeurwaarder krachtens de wet niet bij afzonderlijk exploit relateert behoren (...) eveneens tot zijn ambtelijke competentie. Deze verrichtingen gaan vooraf aan of vloeien voort uit een ambtshandeling die bij exploit wordt vastgelegd.

Zo kent in het bijzonder het derdenbeslag een reeks accessoria. De gerechtsdeurwaarder die tot beslag op een vordering tot periodieke betaling is gerechtigd, is bevoegd de door hem vermoede betalingen vooraf door informatie bij de derde te verifiëren. Met de verklaring van de derde en de door deze aan hem uitbetaalde geldsommen dient de gerechtsdeurwaarder te handelen overeenkomstig de regel van de wet. Lopen twee of meer derdenbeslagen samen, dan is de gerechtsdeurwaarder die het oudste beslag legde belast met de inning voor alle beslagleggers. De opsomming is niet uitputtend. Van geen van deze werkzaamheden wordt bij apart exploit verslag gedaan.

Ook bij andere ambtshandelingen kunnen voorbeelden worden gevonden van bijkomende, niet bij afzonderlijk exploit vastgelegde verrichtingen van de gerechtsdeurwaarder, zoals het ontvangen van baten gedurende een beslag op rechten aan toonder en de aanbidding ter inschrijving in de openbare registers van het proces-verbaal van beslag op een onroerende zaak.

bevoegde gerechtsdeurwaarder. Het doen van een exploit geschiedt door het betekenen van het betreffende document en het laten van een afschrift daarvan aan de partij voor wie het stuk is bestemd.¹⁸

Het woord 'exploot', de wet spreekt ook wel van 'exploit', wordt in de wet en de literatuur in twee betekenissen gebruikt:

1. Ter aanduiding van de ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder;
2. Ter aanduiding van de akte waaruit die ambtshandeling blijkt.

Een exploit betreft hetgeen een daartoe bevoegde gerechtsdeurwaarder, op grond van de door hem toegekende bevoegdheden met inachtneming van de daarvoor gestelde regelgeving, heeft gedaan of geconstateerd. Het exploit als document is een authentieke akte, omdat de gerechtsdeurwaarder die opmaakt om geen andere reden dan dat hem bij of krachtens de wet is opgedragen op die wijze van zijn waarnemingen en verrichtingen te doen blijken.

Artikel 156 lid 1 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) omschrijft wat onder een 'akte' moet worden verstaan. Een akte heeft twee kenmerken: allereerst moet er sprake zijn van een stuk dat is ondertekend en ten tweede dient het stuk een – door de opsteller daaraan gegeven – bewijsbestemming te hebben, waarbij volgens de parlementaire geschiedenis wordt bedoeld op burgerlijk bewijs.¹⁹

Artikel 156 lid 2 Rv omschrijft vervolgens wanneer een stuk wordt aangemerkt als een authentieke akte. Daarvan is sprake wanneer de akte (1) in de vereiste vorm, (2) bevoegdlijk is opgemaakt door (3) een ambtenaar (4) aan wie bij of krachtens de wet (5) is opgedragen op die wijze te doen blijken van door hem gedane waarnemingen of verrichtingen.²⁰ Aldus verbindt dit artikellid de bevoegdheid tot het opmaken van de akte met de algemene opdracht aan de ambtenaar om op een bij of krachtens de wet opgedragen wijze te doen blijken van door hem gedane waarnemingen of

De commissie definieert de hier bedoelde inleidende, uitvoerende of afrondende verrichtingen als elementen van de ambtshandeling. Het zijn werkzaamheden die in de zin van het derde lid van artikel 2 van de Gerechtsdeurwaarderswet rechtstreeks samenhangen met ambtshandelingen"; Cie schuldenaarstarieven gerechtsdeurwaarder, *Een gewichtig ambt gewogen*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2001, p. 9.

¹⁸ In de memorie van toelichting bij de Wet tot herziening van het procesrecht voor burgerlijke zaken wordt exploit doen gedefinieerd als "het betekenen van het desbetreffende document en het laten van afschrift"; *Kamerstukken II 1999/00, 26 855, nr. 3, p. 17 (MvT)*.

Wind is kritisch over deze definitie. Tijdens een door de KBvG en SNG georganiseerde themadag op 20 november 2009 over het e-derdenbeslag heeft hij in zijn presentatie geprobeerd door te dringen tot de kern van het 'exploot doen'. Hij trekt daarbij een parallel met het werk van de rechter: "De kern van de ambtsuitoefening van de gerechtsdeurwaarder is niet anders dan die van de rechter. Met de macht waarmee hij van overheidswege is bekleed, grijpt hij in de rechtsbetrekking van partijen in om die te veranderen. Dat is het bestendige in al zijn ambtelijk handelen. De overeenkomst met het ambtswerk van de rechter is evident. Voor de nauwkeuriger aanduiding van de constante in het ambtelijk handelen van de gerechtsdeurwaarder bestaat een term: exploit doen." Zijn presentatie is gepubliceerd in *de Gerechtsdeurwaarder*: G. Wind, 'Elektronisch derdenbeslag. Communicatie op maat', *de Gerechtsdeurwaarder* 2010, nr. 1, p. 21-27.

Zie ook: J.D. van Vlastuin, 'Het doen en laten van exploit', *Executief* 2001, nr. 2, p. 27 en 28.

Zie over de historische ontwikkeling van het exploit: M. Teekens, *De Gerechtsdeurwaarder* (diss. Leiden RUL), Deventer: Kluwer 1973, p. 35-37.

¹⁹ Of een akte een bewijsbestemming heeft, laat zich niet steeds op voorhand eenvoudig vaststellen; zie bijv.: HR 27 augustus 1984, *NJ 1984, 789, ECLI:NL:HR:1984:AG4799* m.nt. Heemskerk.

²⁰ Kremer (*Sdu Commentaar burgerlijk procesrecht*), art. 156 Rv, aant. C.2.

verrichtingen. Wanneer sprake is van een authentieke akte, dan wordt hieraan de in artikel 157 lid 1 Rv bedoelde bewijskracht toegekend.²¹

De gevallen waarin het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering het exploit noemt – en op de akte doelt – hebben op grond van deze en de voorgaande paragraaf dus met elkaar gemeen:

- Dat zij zien op een ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder;
- Dat de akte in kwestie een akte zal zijn, bedoeld in artikel 156 Rv, en daarmee een authentieke akte;
- Dat de akte (dus) de in artikel 157 lid 1 Rv bedoelde bewijskracht zal hebben;
- Dat de bevoegdheid tot het opmaken van de akte, waar artikel 156 lid 2 Rv op duidt met de woorden ‘bevoegdelijk opgemaakt’, verbonden is met de algemene opdracht, waar dit artikellid op duidt met de zinsnede “aan wie bij of krachtens de wet is opgedragen op die wijze te doen blijken van door hen (de ambtenaren, toevoeging schrijver dezes) gedane waarnemingen of verrichtingen”;
- Dat de bevoegdheid tot het opmaken van de akte nader wordt geredigeerd door artikel 11 Gdw, dat de ambtelijke competentie van de gerechtsdeurwaarder verbindt met de bijzondere opdracht, het verzoek op zaakniveau, en die verbinding tot stand brengt door middel van de ministerieplicht.

Exploit en ambtshandeling vallen samen

Het exploit en de ambtshandeling zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het exploit bestaat uit twee elementen: plicht en bevoegdheid. Daarmee is het begrip ‘exploit’ niet bestaanbaar wanneer het slechts voor de helft wordt gevuld, namelijk slechts met bevoegdheid. Een andere benadering strijdt met het beginsel dat de wet een gesloten stelsel hanteert en het exploit slechts kent wanneer de wet daar zelf een aangrijpingspunt voor geeft. Waar de wet dat doet, moet steeds begrepen worden: het ‘volle’ exploit.²²

Bij de beantwoording van de vraag of de gerechtsdeurwaarder ook buiten het terrein van het burgerlijk procesrecht en het executie- en beslagrecht een ambtelijke taak heeft, speelt artikel 3:37 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) – luidende dat “indien bepaald is dat een verklaring schriftelijk moet worden gedaan, zij, voor zover uit de strekking van de bepaling niet anders volgt, ook bij exploit kan geschieden” – een cruciale rol. De hier bedoelde bepaling mag, zo blijkt uit de literatuur, ook een contractuele zijn. Uit een overeenkomst kan een vormvoorschrift voortvloeien en ook dan geldt dat bepaald is dat een verklaring schriftelijk moet worden gedaan.²³ Aldus geeft artikel 3:37 lid 2 BW een instructie aan de gerechtsdeurwaarder in die gevallen waarin de wet of een overeenkomst

²¹ Dit artikellid kent dwingende bewijskracht toe aan hetgeen de ambtenaar binnen de kring van zijn bevoegdheid omtrent zijn eigen waarnemingen en verrichtingen heeft verklaard, en wel tegenover iedereen en dus niet slechts tegenover de (eventuele) partij(en) bij die akte. De dwingende bewijskracht is daarbij beperkt tot hetgeen de wet uitdrukkelijk aan de ambtenaar heeft opgedragen om te verklaren en waaromtrent hij bevoegd is te verklaren; idem, aant. C3.

²² Een exploit is dus altijd een ambtshandeling, maar een ambtshandeling is niet altijd een exploit. In die zin is ‘vol’ exploit een pleonasme. Een stijlfiguur die in deze notitie wordt gepermitteerd om duidelijk te maken dat het exploit altijd bestaat uit plicht én bevoegdheid. Zie ook: noot 15.

De verklaring omtrent fysieke waarneming door de gerechtsdeurwaarder opgemaakt als bedoeld in artikel 20 Gdw wordt in de praktijk wel een proces-verbaal genoemd, maar is dat feitelijk niet. Beter is het om in dit verband voortaan te spreken van een ‘verklaring van een waarneming’.

²³ Hijma, *T&C Burgerlijk Wetboek 2013*, art. 3:37, aant. 2.

de schriftelijke vorm voorschrijft.²⁴ Dit betekent dat als het exploit als alternatief verschijnt dit – in tegenstelling tot wat de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders overwoog in haar uitspraak van 8 februari 2011²⁵ – niet anders kan zijn dan een ambtshandeling.²⁶

Het voorgaande betekent dat nu artikel 3:317 BW de schriftelijke vorm voorschrijft, ook het stuitingsexploit op de voet van artikel 3:37 lid 2 BW bij exploit kan worden gedaan.²⁷

Hetzelfde geldt voor de schriftelijke mededeling dat de verzoeker tot arbitrage overgaat, met een aanduiding van hetgeen hij aan arbitrage wil onderwerpen. Daarbij maakt het geen verschil of de schriftelijke mededeling door de wet wordt vereist (vgl. art. 1025 lid 1 Rv), dan wel door een overeenkomst (vgl. art. 1025 lid 3 Rv).

Ook bij de aanzegging overeenkomstig artikel 6:236 onder n BW kan het exploit als alternatief verschijnen. Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe arbitragerecht vloeit immers rechtstreeks uit de wet voort dat een beroep op een arbitraal beding schriftelijk moet worden gedaan.²⁸

Verder dwingt artikel 6:82 lid 1 BW in combinatie met artikel 3:37 lid 2 BW de gerechtsdeurwaarder desgevraagd een exploit van aanmaning uit te brengen, mits het er inderdaad om gaat het verzuim van de schuldenaar te doen intreden. Indien de gerechtsdeurwaarder gevraagd wordt dit exploit uit te brengen, kan hij zijn ministerieplicht niet weigeren op grond van het feit dat de schuldeiser ook per brief had kunnen aanmanen. Zo geldt dat de bewijspositie van de verzender (gezien art. 3:37 BW) kan vergen dat bewijs kan worden geleverd van zowel ontvangst van de aanmaning als de inhoud daarvan.²⁹ Het is daarbij wel van belang dat de gerechtsdeurwaarder zich beperkt tot sober, niet intimiderend taalgebruik. Dat wil zeggen: dat hij niet de indruk wekt dat de schuldenaar reeds veroordeeld is, of dat sprake is van rechtsgevolgen anders dan die welke intreden door de ontvangst van het stuk. Dit volgt ook uit de Verordening beroeps- en gedragsregels gerechtsdeurwaarders; zie bijvoorbeeld de artikelen 8 en 12 van deze verordening. Doet de gerechtsdeurwaarder dat wel, dan

²⁴ Hijma zegt hierover: “Ter voorkoming van misverstand bepaalt lid 2 (van art. 3:37, toevoeging schrijver dezes), dat als de schriftelijke vorm is voorgeschreven in beginsel ook een exploit in aanmerking komt. Bij gebruik van zulk een exploit maken eventuele vormfouten de verklaring niet steeds van onwaarde”; idem, aant. 3.

²⁵ KvG 8 februari 2011, *ECLI:NL:RBAMS:2011:YB0533*.

²⁶ Dit onderschrijft ook de Minister van Veiligheid en Justitie in de memorie van toelichting bij de herziening van de Gerechtsdeurwaarderswet in reactie op het pleidooi van het bestuur om art. 2 Gdw – onder andere – uit te breiden met de exploit op de voet van art. 3:37 lid 2 BW: “(...) voor exploit op de voet van art. 3:37 lid 2 BW is een nadere wettelijke regeling niet nodig. Indien bepaald is dat een verklaring schriftelijk moet worden gedaan, kan zij, voor zover uit de strekking van die bepaling niet anders volgt, ook bij exploit geschieden”; *Kamerstukken II 2014/15, 34 047, nr. 3, p. 9 (MvT)*.

Vervolgens stelt de minister echter dat “een gerechtsdeurwaarder dergelijke handelingen als een andere werkzaamheid als bedoeld in artikel 20 Gerechtsdeurwaarderswet kan verrichten. Op voorhand is immers geen reden om te concluderen dat gerechtsdeurwaarders door het verrichten hiervan de goede en onafhankelijke vervulling van het deurwaardersambt of het aanzien daarvan schaden of belemmeren. De noodzaak om te bepalen dat dit voortaan een ambtshandeling is staat niet vast”; *Kamerstukken II 2014/15, 34 047, nr. 3, p. 9 (MvT)*. In de hoofdtekst is uiteengezet waarom dit deel van zijn relaas onjuist is.

²⁷ In zijn arrest van 16 oktober 2012, *ECLI:NL:GHARN:2012:BY1109* merkte het Hof Arnhem het stuitingsexploit aan als een ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder, r.o. 4.9.

²⁸ Wet van 2 juni 2014, *Stb.* 2014, 200.

²⁹ De stelplicht en bewijslast dat aan het vereiste van de ingebrekestelling is voldaan, rust immers op de schuldeiser. De rechter dient ambtshalve te onderzoeken of aan de stelplicht is voldaan (HR 20 september 1996, *NJ 1996, 748 (Büchner/Wies)*).

verzet de aard en de strekking van artikel 6:82 lid 1 BW zich er tegen dat het exploit als alternatief verschijnt. Bovendien riskeert de gerechtsdeurwaarder dan een tuchtrechtelijke maatregel.

Conclusie

Ambtshandelingen kunnen worden omschreven als “handelingen die de gerechtsdeurwaarder als openbaar ambtenaar verricht op basis van een uitdrukkelijke bevoegdheid hem bij of krachtens de wet verleend.” Dit volgt ook uit de parlementaire geschiedenis van artikel 2 Gdw.

Een en ander betekent dat de gerechtsdeurwaarder niet een ambtshandeling kan verzinnen. Een ambtshandeling is slechts een ambtshandeling als de wet daar een anker voor biedt.

De ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder verschijnt in de regel in de vorm van een exploit. In het algemeen wordt aanvaard dat een exploit relateert hetgeen een daartoe bevoegde gerechtsdeurwaarder, op grond van de door hem toegekende bevoegdheden met inachtneming van de daarvoor gestelde regelgeving, heeft gedaan of geconstateerd.

Het exploit bestaat uit twee elementen: plicht en bevoegdheid. Daarmee is het begrip ‘exploit’ niet bestaanbaar wanneer het slechts voor de helft wordt gevuld, namelijk slechts met bevoegdheid. Een andere benadering strijdt, zoals in dit artikel uiteengezet, met het beginsel dat de wet een gesloten stelsel hanteert en het exploit slechts kent wanneer de wet daar zelf een aangrijpingspunt voor geeft.

Bij de beantwoording van de vraag of de gerechtsdeurwaarder ook buiten het terrein van het burgerlijk procesrecht en het executie- en beslagrecht een ambtelijke taak heeft, speelt artikel 3:37 lid 2 BW een cruciale rol. Dit artikellid bepaalt dat in die gevallen waarin de wet of een overeenkomst de schriftelijke vorm voorschrijft, in beginsel ook het exploit in aanmerking komt. Dit betekent dat als het exploit als alternatief verschijnt, dit niet anders kan zijn dan een ambtshandeling. Aldus zijn onder meer het stuitingsexploit, het exploit houdende de mededeling dat de verzoeker tot arbitrage overgaat of de aanzegging overeenkomstig artikel 6:236 onder n BW en de bij exploit gedane aanmaning ex artikel 6:82 lid 1 BW als ambtshandelingen van de gerechtsdeurwaarder te beschouwen. Wordt de gerechtsdeurwaarder gevraagd een dergelijke handeling te verrichten, dan geldt daarvoor dus de ministerieplicht en kan hij de BRP raadplegen.